

Bachadon bo'yni eroziyasi

*Beshariq Abu Ali ibn Sino nomli
jamoat salomatligi texnikumi o'qituvchisi*

Po'latova Muyassar Nabijon qizi

Anotatsiya .: *Bachadon bo'yni eroziyasi(endoservikoz, bachadon bo'yni ektopiyasi) —a'zoning vaginal qismidagi shilliq qavati yaxlitligi buzilishi, defekti yoki yaralar bilan qoplanishidir. Eroziya bachadon va uning ortiqlariga infeksiya kirishiga yo'l ochadi va kichik chanoqning surunkali yallig'lanish kasalliklari rivojlanishiga sabab bo'ladi, hatto bepushtlikka olib kelishi ham mumkin*

Kalit so'z: *eroziya, endoservikoz, ektopiya, defekt*

Ginekolog qabulida deyarli har ikkinchi bemorga bachadon bo'yni eroziyasi tashxisi qo'yiladi. Umuman olganda, bu kasallik bola tug'ish yoshidagi ayollarda eng ko'p uchraydigan patologiyalardan biridir. Bachadon eroziyasining eng xavfli asorati —uning yomon sifatli o'simtaga aylanishi ehtimoli mavjudligi. Shuning uchun bu kasallikni imkon qadar tezroq aniqlash juda muhim ahamiyatga ega. Mavzuning ilmiy asosi. Patologiyaning ko'plab sabablari va uning rivojlanishiga turtki bo'luvchi omillar mavjud, ularning asosiylari:

- Gormonal buzilishlar va immunitetning pasayishi;
- Hayz sikli buzilishlari;
- Jinsiy hayotning juda erta boshlanishi, shuningdek, erta homiladorlik va tug'ruq;
- Jinsiy hamrohlarning tez-tez o'zgarishi;
- Shaxsiy gigienaga amal qilmaslik;
- Og'ir tug'ruq, abort va boshqa tibbiy manipulyatsiya natijasidagi mexanik jarohatlar;

- Vaginal kontratseptivlarni noto'g'ri ishlatish yoki noto'g'ri chayish, juda qo'pol jinsiy aloqa;

- Siydik-tanosil tizimining yallig'lanishli va infeksiyon kasalliklari, shu jumladan ularni kech vnoto'g'ri davolash;

- Bakterial va virusli kasalliklar;

- Irsiyat

Bachadon bo'yni eroziyasi – bachadon bo'yni shilliq qavatining yuza shikastlanishi. Bachadon bo'yni eroziyasi eta ko'pincha jinsiy a'zolardati shishlanish kasalliklari (kolpit va boshqalar) sabab bo'ladi; bu kasalliklarda bachadondan ko'p chiqindi ajraladi, bundan tashqari, bachadon bo'ynidagi bezlar ham ko'p shilliq ajratadi, natijada shilliq qavat yuzasi bichilib, shilinadi. Bachadon bo'yni eroziyasi e. abort, tug'ruq vaqtida bachadon bo'yni shilliq qavatining zararlanishi, shuningdek gormonal jarayonlarning buzilishidan ham yuzaga kelishi mumkin. Shilliq qavatning zararlangan yuzasi (ch i n eroziya) tezda bachadon bo'yni kanalidan o'sib chiqqan silindrik epiteliy bilan qoplanadi – soxta eroziya vujudga keladi. Kasallik uzok, vaqtgacha (oylab, yillab) hech qanday belgisiz kechishi mumkin. Uni qancha barvaqt anikdansa, tez va oson davo qilinadi; kechiktirib yuborilsa, xavfli o'smaga aylanib ketishi mumkin Bachadon bo'yni eroziyasi e.ning oldini olish uchun jinsiy a'zolarning turli yallig'lanish kasalliklarini o'z vaqtida davolash, eng muhimi muntazam ravishda yiliga ikki marta tibbiy ko'rikdan o'tib turish lozim.

Bachadon bo'yni jinsiy aloqa, turli diagnostik/davolovchi proseduralar vaqtida shikastlanadi. Shuningdek, unga infeksiyalarham salbiy ta'sir qiladi.

Bachadon bo'yni eroziyasining tasnifi

Bachadon bo'yni eroziyasi bo'lishi mumkin:

tug'ma. U silindrsimon epiteliyning bachadon bo'yni kanalidan tashqariga chiqishi tufayli hosil bo'ladi. Patologik jarayon prenatal davrda sodir bo'ladi. Tug'ma eroziya har doim kichik, silliq, bachadon bo'yni tashqi tomog'ini o'rab oladi, qizil rangga ega. Ularni o'rganayotganda, shifokor bachadon bo'yni kanalidan patologik sekretiya chiqarilmasligini, yallig'lanish jarayonining

belgilari bor yoki yo'qligini aniqlaydi. Ko'pincha tug'ma eroziya o'z-o'zidan yo'qoladi. Ammo ular balog'at yoshiga qadar saqlanib qolsa, infektsiya xavfi va keyinchalik bachadon bo'yni o'zgarishi ortadi;

Siydik tizimning yallig'lanish kasalliklari bachadon bo'yni eroziyasining paydo bo'lishiga olib keladi deb hisoblanadi. Muammoni keltirib chiqaradigan omillar ro'yxatiga ginekologlar quyidagilarni kiritadi:

bachadon bo'ynining mexanik shikastlanishi (homiladorlikni sun'iy ravishda to'xtatish, tabiiy tug'ish, jarrohlik muolajalari va boshqalar);

umumiy / mahalliy immunitetni pasaytirish;

gormonal fondagi o'zgarishlar (homilador ayollarda, tug'ruqdan keyingi davrda, birinchi jinsiy aloqadan keyin); spermitsidlar.

Eroziyani ginekologik stulda oyna yordamida standart tekshiruv paytida aniqlash mumkin. Bachadon bo'yni yallig'langan joyini sifatli o'rganish uchun kolposkopiya o'tkaziladi (maxsus mikroskop ishlatiladi).

Kolposkopiya shifokorlarga eroziyani yomon sifatli o'simtalar bilan farqlash imkonini beradi. Buning uchun eroziyalangan yodning zaif eritmasi bilan ishlov beriladi. Bunday tajriba natijasida psevido — eroziya va haqiqiy eroziya xira pushti rangga, atipik o'choqlarga — oq, displaziya -sariq rangga kiradi.

Agar tashxis qo'yuvchi bachadon bo'yni qismida displaziya zonalari mavjudligiga ishonch hosil qilmasa, u keyingi gistologik tekshiruvga kerakli materialni olish uchun maqsadli biopsiyadan foydalanadi. Kasallik aniqlanganda undan qo'rqmaslik zarur, ayniqsa bugungi kunda avaylovchi juda ko'p davolash usullari mavjudligini hisobga olganda. Buning o'rniga, o'z vaqtida davolanmaslik oqibatlaridan ehtiyot bo'lish kerak, chunki bu saraton kasalligining boshlanishiga qadar turli xil asoratlarga olib keladi. Bugungi kunda eroziya samarali davolanmoqda, shu sababli uni uy sharoitida mustaqil davolashga, xalq tabobati vositlarini qo'llashga hojat yo'q, ular bir ko'rinishda samara berishdek. Eroziyani aniqlagan shifokorlar har doim ham ayolga ma'lum bir davolash rejimini buyurishmaydi. Ba'zi hollarda ular kutish va ko'rish taktikasini afzal ko'rishadi. Agar bachadon bo'yni shilliq qavatining yallig'lanishiga olib keladigan

patologiyalar aniqlansa, ularni eroziya bilan bir vaqtda davolash kerak. Chunki asoratlarni yo'q qilish va asosiy sababni e'tiborsiz qoldirish ijobiy natijalarni bermaydi.

Agar muammo xlamidiy, gonokokklar va boshqalar tufayli kelib chiqsa, ularniham yo'q qiluvchi dorilar tainlanishi kerak.

Bugungi kunda ginekologlar bachadon bo'yni eroziyasini silindrsimon epiteliya hujayralarini yo'q qiladigan va uni tekis bilan almashtirishga yordam beradigan davolash usullarini afzal ko'rishadi. Buning uchun quyidagilar qo'llaniladi:

Adabiyotlar:

Birinchi jild. Toshkent, 2000-yil

Qodirova A. A. va b., Ginekologiya, T., 1997.

Berdimurod Saidqoriyev.